

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-10505/2017-ERU

V Ostravě dne 17. října 2017

Č. j. 10505-3/2017-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-10505/2017-ERU s obviněným z přestupku, fyzickou osobou podnikající, panem [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku, fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 11. října 2016 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Milovice nad Labem, ulici Na Pahorku u nemovitosti č. p. [REDAKCE] zemní práce při odstraňování havárie vodovodního řadu, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE DN 50, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá pokuta ve výši 30 000 Kč (slovy: třicet tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 32817.

Odůvodnění

Dne 9. května 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození středotlakého plynovodu PE DN 50 (dále také „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 17. července 2017 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 05146-7/2017-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. KO-05146/2017-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 5. října 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly bylo zjištěno, že zemní práce související s realizací stavby prováděl účastník řízení na základě Objednávky č. [REDAKCE] uzavřené dne 7. září 2016, jejímž předmětem byla oprava vodovodního řádu v Milovicích. Objednatelem zemních prací byla společnost Vodovody a kanalizace Nymburk, a.s. (dále jen „objednatel“).

Souhlas s prováděním prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení včetně podmínek pro jejich provádění byl vydán na základě žádosti objednatele dne 11. října 2016 pod zn. [REDAKCE]. Poloha plynárenského zařízení byla správcem plynárenského zařízení vytyčena dne 12. října 2016, o čemž svědčí protokol o vytyčení z téhož dne.

Dne 11. října 2016 došlo v obci Milovice nad Labem, ulici Na Pahorku u nemovitosti č. p. [REDAKCE] v důsledku provádění zemních prací při odstraňování havárie vodovodního řádu k poškození plynárenského zařízení.

K okolnostem poškození plynárenského zařízení bylo z vyjádření účastníka řízení zjištěno, že samotná oprava, kterou ztěžoval špatný terén, probíhala tak, že se ručně vykopávala rýha a při odstraňování velkého kamene, který ležel přímo na plynovém řádu, se krumpáč zasekl a smekl, čímž došlo k poškození plynárenského zařízení, které nebylo obsypáno pískem. Z přiložené fotodokumentace lze zřetelně vidět, že chybí pískový obsyp a že terén v místě výkopu byl kamenitý.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 117 m³ plynu do ovzduší za dobu 25 minut a k přerušení dodávky plynu 28 konečným zákazníkům, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 18. října 2016 a z Protokolu o úniku plynu č. [REDAKCE] ze dne 25. října 2016. Vzniklou škodu účastník řízení uhradil.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky.

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených

v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

V příkazním řízení bylo dostatečným způsobem zjištěno, že účastník řízení prováděl zemní práce dříve, než měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení, neboť to bylo vydáno v den, kdy došlo k poškození plynárenského zařízení, i dříve, než proběhlo samotné vytyčení, které bylo provedeno až den poté.

Předmětem podnikání účastníka řízení jsou mimo jiné přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti. Při výkonu své činnosti se tak účastník řízení musí často obligatorně zabývat existencí síťových zařízení, a měl by proto podniknout aktivní kroky k přesnému určení polohy plynárenského zařízení, ať už prostřednictvím objednatele nebo svépomocí, jinak na sebe jakožto osoba provádějící tyto práce přijímá riziko z případného porušení energetického zařízení.

Ochranné pásmo plynárenského zařízení se v území nachází ex lege, tím pádem jeho faktickou existenci, která se odvíjí od objektivní existence energetického zařízení, s nímž je toto ochranné pásmo spojeno, nelze popřít. Jelikož zemní práce probíhaly ručně, došlo k obnažení plynárenského zařízení. Účastník řízení tak věděl, kde se plynárenské zařízení nachází, i přesto, že neměl vyjádření jeho správce a plynovod nebyl vytyčen. Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem přestupků právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném

a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše uvedenými následky.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 23 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky s odkazem na ust. § 21 odst. 1 téhož zákona a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše popsané, tedy že započal zemní práce, aniž by měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení a plynárenské zařízení by bylo vytyčeno, nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil. Správní orgán má přitom za to, že se v tomto konkrétním případě, kdy zemní práce souvisely s odstraňováním havárie vodovodního řádu, nejednalo o žádnou akutní opravu, když práce byly objednány dne 7. září 2016 a započaly až 6. října 2016.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů pokutu, až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo sice k úniku malého množství plynu do ovzduší, avšak došlo k přerušení dodávky plynu 28 konečným zákazníkům, což hodnotí správní orgán jako středně přitěžující okolnost. Skutečnost, že účastník řízení prováděl výkopové práce, aniž by měl vytyčeno plynárenské zařízení jeho správcem, posoudil správní orgán jakožto přitěžující okolnost, neboť subjekt, jehož předmětem podnikání je mimo jiné provádění přípravných a dokončovacích stavebních prací si měl být vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení je nutno zemní práce provádět s maximální opatrností. Jakožto polehčující okolnosti pak správní orgán zohlednil to, že zemní práce byly prováděny ručně a že poškozené plynárenské zařízení nebylo dle vyjádření účastníka řízení opatřeno obsypem v souladu s technickými normami.

Při stanovení výše uložené pokuty hodnotil správní orgán jako polehčující okolnost bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu nákladů spojených s opravou plynárenského zařízení. Účastník řízení nebyl v poslední době evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Správní orgán k výši uložené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu

ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení tak byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.
vedoucí oddělení správních řízení Ostrava